

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 3. november 2025

Sak 2025/568 - NOAH – for dyrs rettigheter - org.nr. 971 275 510 - klage over vedtak om avslag på søknad om tilskudd fra spilloverskuddet til Norsk Tipping

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, medlemmene Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Organisasjonen NOAH – for dyrs rettigheter (heretter «klager» eller NOAH) søkte 27. august 2024 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilloverskuddet til Norsk Tipping for tildelingsåret 2024. Det ble søkt om tilskudd basert på et fordelingsgrunnlag på 20 913 965 kroner.
- (2) Lotteritilsynet avsto søknaden 12. desember 2024, med den begrunnelse at klagers virksomhet ikke kan anses som landsdekkende, jf. forskrift 5. desember 2022 nr. 2123 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilloverskuddet til Norsk Tipping (forskriften) § 4 første ledd bokstav d, jf. § 2 bokstav e. Tilsynet viser til at klager ikke er organisert på en slik måte at det finnes underledd eller avdelinger i minst fire av fem landsdeler i Norge. Tilsynet begrunner også avslaget med at organisasjonen er lukket, jf. forskriften § 4 tredje ledd iii. Tilsynet viser til at det ifølge klagers vedtekter bare er ansatte med over 50 prosent fast stilling eller innehavere av frivillige stemmeberettigede verv som kan være stemmeberettigede medlemmer. Det fremgår av vedtektene § 3 at foreningens formål er å fremme dyrs rettigheter i samfunnet. Etter tilsynets syn er det ikke noe i NOAH sitt vedtektsbestemte formål som tilsier at det er naturlig å stille krav om at medlemmer med stemmerett må være faste ansatte og frivillige med stemmeberettigede verv, som igjen rekrutteres av styret. Disse får ikke heller mulighet til å utøve grunnleggende medlemsrettigheter, som for eksempel å stille til valg som styremedlem og stemme over hvem som skal sitte i styret.
- (3) Klager påklaget vedtaket 2. januar 2025. Klager viser til at organisasjonen har frivillige grupper i Tromsø, Trondheim, Bergen, Fredrikstad, Oslo, Kristiansand og Stavanger. NOAH har fysisk tilstedeværelse i alle fem landsdeler gjennom organisasjonens frivillige grupper. Klager anfører dermed at organisasjonen er «landsdekkende», jf. forskriften § 2 bokstav e.
- (4) Klager anfører videre at Lotteritilsynet har lagt til grunn feil faktum og forståelse av vedtektene når tilsynet har kommet til at NOAH er en lukket organisasjon, jf. forskriften § 4 tredje ledd iii. Enhver kan melde seg inn som støttemedlem i NOAH og enhver kan være frivillig i NOAH. Omfanget av stemmeberettigede frivillige verv utspringer av behovet for frivillige funksjoner og interessen fra frivillige, og innebærer ingen begrensning i hvem som kan inneha slike verv. Klager påpeker at enhver som deler

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

NOAHs verdigrunnlag og målsetninger kan inneha frivillige verv i NOAH. Klager bemerker videre at støttemedlemmer i NOAH melder seg inn selv, og må ikke anbefales eller inviteres. Nye medlemmer må ikke godkjennes, og det stilles ingen krav til kvalifikasjoner eller annet. Medlemmer kan også påta seg styreverv, men siden styreverv i NOAH ikke er tidsbegrenset, er det mer sjelden medlemmer kan ta på seg akkurat dette vervet. Dette er begrunnet i hensynet til kontinuitet. Det følger videre av vedtektene § 5 punkt 10 at det er kun støttemedlemmer som kan være styremedlem og varamedlem i styret. Klager viser til at vedtektene er i tråd med hovedregelen om at styret velges blant medlemmene. Det er ikke mulig å utlede et rettslig krav om at styret skal være på valg hvert år eller med et bestemt intervall. Klager kan ikke se at deres praksis er i strid med noe regelverk eller ulovfestede prinsipper i foreningsretten. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

- (5) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 1. april 2025 til Lotterinemnda for behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Det rettslige grunnlaget

- (6) Det rettslige grunnlaget er forskrift 5. desember 2022 nr. 2123 om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilloverskuddet til Norsk Tipping (forskriften).
- (7) Vilkårene for å være en tilskuddsberettiget organisasjon følger av forskriften § 4 bokstav a til f, som alle må være oppfylt. Det følger av § 4 bokstav d at organisasjonen må være landsdekkende. Landsdekkende organisasjon er i forskriften § 2 bokstav e definert som organisasjon som har et sentralledd eller sentralorganisasjon med tilknyttede underledd eller avdelinger med jevnlig regional og lokal aktivitet i minst fire av fem landsdeler i Norge.
- (8) Det følger av forskriften § 4 tredje ledd iii at «lukkede organisasjoner» ikke er tilskuddsberettiget.
- (9) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (10) NOAHs klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 12. desember 2024 om avslag på søknad om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilloverskuddet til Norsk Tipping for tildelingsåret 2024.
- (11) Det følger av forskriften § 4 tredje ledd iii at «lukkede organisasjoner» ikke er tilskuddsberettiget. En naturlig språklig forståelse av ordlyden er at organisasjoner som har begrensinger på hvem som kan være medlem i organisasjonen, og som dermed ikke er åpne for allmennheten, ikke er tilskuddsberettiget.
- (12) Det følger av høringsnotat 16. august 2017 «Fordeling av Norsk Tippings overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner» punkt 3.2.3 at:

«Lukkede organisasjoner er ikke åpne for allmennheten og skal ikke motta tilskudd. Det innebærer eksempelvis at organisasjoner der eksisterende medlemmer skal godkjenne nye medlemmer ikke regnes som støtteberettiget.»

- (13) Lotterinemnda legger til grunn at vilkåret i forskriften § 4 tredje ledd iii skal forstås på samme måte som det tilnærmede likelydende kravet i forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner § 3 tredje ledd bokstav c. Det blir blant annet lagt til grunn i høringsnotat 11. desember 2017 om «Ny forskrift om merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner» punkt 2 at departementet legger opp til en harmonisering mellom regelverket for merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner og tilskudd fra spilloverskuddet til Norsk Tipping, der det er hensiktsmessig. Det fremgår videre av høringsnotatet punkt 2.4.4. at:

«Departementet legger opp til at lukkede organisasjoner ikke skal motta kompensasjon. Lukkede organisasjoner defineres her som organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Slike organisasjoner kjennetegnes ved at nye medlemmer må anbefales eller inviteres av eksisterende medlemmer [...]»

- (14) Det avgjørende ved vurderingen av om en organisasjon er lukket, er etter dette om organisasjonen er åpen for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Organisasjoner som har unaturlige begrensninger i adgangen til medlemskap, er ikke åpen for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig.
- (15) I vurderingen av om en organisasjon er lukket, tar Lotterinemnda utgangspunkt i vedtektene, da det er vedtektene som setter rammer og er styrende for organisasjonens virksomhet. Organisasjonen må selv sørge for at vedtektene gir et riktig bilde av hvordan forholdene er i praksis.
- (16) Klager har anført at enhver kan melde seg inn som støttemedlem og være frivillig i organisasjonen.
- (17) Lotterinemnda legger til grunn at enhver kan være støttemedlem. Som støttemedlem anses enhver som har betalt medlemskap inneværende og/eller foregående kalenderår, jf. vedtektene § 6 punkt 1. Støttemedlemmer har ikke stemmerett i organisasjonen, med mindre støttemedlemmene er stemmeberettigede ansatte eller frivillige med stemmeberettigede verv.
- (18) Det følger av vedtektene § 7 at det er styret som har ansvar for å bemanne organisasjonens avdelinger med ansatte og/eller frivillige vervsinnehavere. Det fremgår samme sted at ansatte med over 50 prosent fast stilling kan være stemmeberettigede, og at styret kan bestemme at dette også skal gjelde for andre ansatte. Etter vedtektene § 8 kan frivillige også ha stemmeberettigede verv når dette bestemmes av styret. Klager har i klagen opplyst om at organisasjonen har 20 000 støttemedlemmer. Klager har videre, under søknadsbehandlingen for tildelingsåret 2023, opplyst at organisasjonen hadde 34 stemmeberettigede medlemmer. Klager har ikke opplyst om en endring i antallet stemmeberettigede medlemmer, og Lotterinemnda legger derfor dette antallet til grunn også for behandlingen av denne saken.
- (19) Etter vedtektene § 9 er det kun stemmeberettigede ansatte og frivillige med stemmeberettigede verv, som i utgangspunktet kan delta på det årlige planleggingsmøtet. Styret kan bestemme at andre ansatte kan delta på møtet, uten stemmerett ved

avstemninger. Det årlige planleggingsmøtet skal gjelde avgjørelser om NOAHs overordnede prioriteringer. For å iverksette endringer fra eksisterende prioriteringer og praksis, kreves avstemning med simpelt flertall i styret og simpelt flertall blant øvrige stemmeberettigede. Etter vedtektene § 11 skal vedtektsendringer behandles og presenteres av styret, fortrinnsvis på det årlige planleggingsmøtet og krever 2/3 flertall i styret og 2/3 flertall av de stemmeberettigede etter vedtektene § 7 og § 8. Vedtak om oppløsning av foreningen krever et enstemmig styre og 2/3 flertall av de øvrige stemmeberettigede, jf. vedtektene § 12.

- (20) Det er vedtektene § 5 som fastsetter reglene for klagers styre. Det fremgår her at styret er organisasjonens øverste ansvarlige organ og består av minst tre personer. Styremedlemmenes funksjonstid er ubegrenset, og nye styremedlemmer velges av styret ved behov. Styret står fritt til å velge varamedlemmer, og det er styret selv som kan ekskludere et styremedlem. Styremedlemmene må være støttemedlemmer av foreningen.
- (21) Lotterinemnda legger etter dette til grunn at klagers støttemedlemmer, i kraft av støttemedlemskapet, ikke har noen ordinære grunnleggende medlemsrettigheter, som blant annet å delta på og stemme ved det årlige planleggingsmøtet, stemme ved styrevalg eller stille til valg av nye styremedlemmer. Støttemedlemmene er dermed et givermedlemskap uten medlemsdemokratiske rettigheter, men de kan delta i organisasjonens aktiviteter. For å få stemmerett på det årlige planleggingsmøtet må støttemedlemmet ha blitt tildelt et stemmeberettiget verv fra styret eller være ansatt i over 50 prosent fast stilling, jf. vedtektene §§ 7 og 8. Det er styret som har ansvar for å bemanne organisasjonens avdelinger med ansatte og/eller frivillige vervsinnehavere. Ettersom det er styret som selv velger nye styremedlemmer, har støttemedlemmer som ikke er stemmeberettiget ingen innflytelse på organisasjonens virksomhet. Den omstendighet at enhver kan melde seg inn som støttemedlem og være frivillig i organisasjonen, innebærer ikke i seg selv at organisasjonen er åpen for allmennheten, når støttemedlemmene i kraft av støttemedlemskapet ikke innehar de ordinære grunnleggende medlemsrettighetene som gjelder i denne saken. Nemnda legger til grunn at det avgjørende i relasjon til forskriften § 4 tredje ledd iii er om organisasjonen er åpen for medlemmer med grunnleggende medlemsrettigheter.
- (22) Da det kun er ansatte som er ansatt av styret med over 50 prosent fast stilling som automatisk er stemmeberettiget, og styret bestemmer hvilke andre støttemedlemmer som skal være stemmeberettiget, jf. vedtektene §§ 7 og 8, har Lotterinemnda kommet til at det foreligger begrensninger i adgangen til medlemskap i forskriftens forstand. Slik vedtektene er utformet fremstår organisasjonen som en lukket organisasjon med virksomhet som ikke er åpen for allmennheten.
- (23) Klagers formål er å fremme dyrs rettigheter i samfunnet, jf. vedtektene § 3. Lotterinemnda kan ikke se at formålet om dyrevern tilsier at det er naturlig for klager å ha regler om at kun ansatte og frivillige som er valgt av styret til å få stemmeberettigede verv, skal besitte grunnleggende medlemsrettigheter.
- (24) Klager anfører at omfanget av stemmeberettigede verv springer ut fra behovet for frivillige funksjoner og interessen fra frivillige, og innebærer ingen begrensning i hvem som kan inneha slike verv. Det er imidlertid fremdeles styret som velger hvem som skal få stemmeberettigede verv. Et støttemedlem i NOAH kan ikke påta seg stemmeberettigede verv uten at det er bestemt av styret. Det er dermed styret som velger hvem som kan bli stemmeberettigede medlemmer av organisasjonen.

- (25) Lotterinemnda legger etter dette til grunn at klager er en lukket organisasjon, jf. forskriften § 4 tredje ledd iii.
- (26) Lotteritilsynet har også vurdert at klager ikke er en landsdekkende organisasjon, jf. forskriften § 4 første ledd bokstav d. Lotterinemnda tar ikke stilling til dette spørsmålet, da vilkåret for å motta tilskudd i forskriften § 4 tredje ledd iii uansett ikke er oppfylt.

Konklusjon

- (27) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur